

Museum Vest – Strategisk veikart 2021-2025

Vedtatt av styret i MV 23.02.21.

Innholdsfortegnelse

Forord	side 3
Om vårt strategiske veikart	side 4
Hvem er vi: Om Museum Vest	side 5
Hva kjennetegner oss: Våre kjerneverdier	side 8
Hvor skal vi: Vår visjon og vårt oppdrag	side 10
Implementering av vårt strategiske veikart	side 11
Våre strategiske innsatsområder	side 12
Referanser	side 17

Forord – Vi forteller historier fra kyst- og havlandet Norge - sett fra Vestlandet

Med solid fotfeste i en region som alltid har hatt blikket vendt mot sjøen, forteller Museum Vest om livet langs kysten og på havet. Vi tar for oss viktige næringer som fiskeri, handel og sjøfart, olje og gass samtidig som vi søker å være tett på kystfolk i by og bygd - i krigs- og fredstid.

Ved å inspirere til refleksjon om fortiden, ønsker vi å gjøre samtiden mer forståelig og bygge et felles verdigrunnlag for framtiden.

Vi har store og spennende samlinger og en kunnskapsrik stab, noe som gir oss et godt grunnlag for å fortelle kystens historie. Ved å besøke våre museumsarenaer, kommer du tett på historiene og stedene som betyr noe!

Øyvind Stang, museumsdirektør

Februar 2021

Om vårt strategiske veikart

Vårt strategiske veikart skal legge overordnede føringer for Museum Vest sin utvikling i planperioden 2021-2025. Veikartet skal brukes aktivt, være realistisk, forpliktende og meningsfullt.

Sentrale elementer i veikartet er vår **visjon**, våre tre **kjerneverdier**, **FNs bærekraftsmål**, vårt **oppdrag**, vår **faglige profil** og det vi kaller våre **innsatsområder**. Disse elementene vil være grunnlaget for viktige strategiske veivalg i årene som kommer.

Veikartet bygger på Museum Vest sine vedtekter, ICOMs museumsetiske regelverk og relevante museumsmeldinger, samt visjonene og hovedsatsningene i samarbeidsavtalen for konsolidering mellom Museum Vest og Bergens Sjøfartsmuseum (2017) og øvrige samarbeidsavtaler. Styret og ansatte har gitt innspill til utarbeidelsen av veikartet.

Vi tar høyde for at eksterne forhold vil påvirke implementeringen av veikartet i planperioden. I de kommende år gjelder dette blant annet nye statlige, fylkeskommunale og kommunale museumsmeldinger/planer, samt fremtidig pandemiutvikling.

Hvem er vi: Om Museum Vest

“ Siktemålet [med den nasjonale museumsreformen] er å få til ei institusjonell opprydding, slik at ein i kvart fylke vert sitjande att med eit mindre tal konsoliderte museum eller museumsnettverk, dvs. einingar med ei så sterk fagleg og økonomisk plattform at dei på ein meningsfull måte kan inngå i eit samla nasjonalt nettverk. (St.meld. nr. 48 (2002–2003)).

Stiftelsen Museum Vest ble stiftet i 2005 som et resultat av den nasjonale museumsreformen. I utgangspunktet bestod Museum Vest av Norges Fiskerimuseum, Det Hanseatiske Museum og Schøtstuene, Kystmuseet i Øygarden, Herdla Museum og Nordsjøfartsmuseet. Senere har også Fjell festning (2008), Bjørn West Museet (2016) og Bergens Sjøfartsmuseum (2019) sluttet seg til organisasjonen.

Styret for Museum Vest er satt sammen av representanter fra eierstiftelsene ved de ulike museumsarenaene samt en representant fra henholdsvis Bergen kommune og Vestland fylkeskommune og en ansattrepresentant. Stiftelsens styre er det øverste besluttede organ. Eierstiftelsene er videreført. Dette henger sammen med at det er driftsansvaret som er overført Museum Vest, mens eiendomsretten til bygninger og samlinger fremdeles ligger hos de opprinnelige eierne (kommune eller eierstiftelse).

Styret ansetter direktør som iverksetter styrets beslutninger. Museum Vest består av åtte museumsarenaer, en fellesadministrasjon og en avdeling for felles støttefunksjoner (fellesenheten). Ved hver museumsarena er det ansatt en leder som har delegert ansvar for økonomi og daglig ledelse av arenaen. Vi har i tillegg fagledere for formidling, samlingsforvaltning og forskning. Med over 50 lønnede årsverk er Museum Vest definert som en «stor organisasjon». Museet mottar driftsstøtte fra Kulturdepartementet, Vestland fylkeskommune og vertskommunene. Museets årlige omsetning er på ca. 71 millioner kroner (2020).

Hver av museumsarenaene har en sterk og tydelig identitet. I vårt felles arbeid med å implementere dette strategiske veikartet, vil det være viktig å ivareta både vår felles identitet og særpreget som kjennetegner den enkelte museumsarena. Det er og viktig å ta høyde for museumsarenaenes ulike størrelser og tilgjengelige ressurser.

Museum Vest - Åtte museumsarenaer (1 av 2)

Det Hanseatiske Museum
og Schøtstuene

Hovedsatsninger i planperioden:

- 150 års jubileum til Det Hanseatiske Museum i 2022
- Arbeid med nye utstillinger i Det Hanseatiske Museum

Kystmuseet i
Øygarden

Hovedsatsninger i planperioden:

- Utvikle museet til en arena for aktiviteter og læring knytta til livet, ressurser, næringer og naturen på hordalandskysten
- Finansiere og bygge arbeidsnaustet og planlegge plass for båtsamlingen

Fjell festning

Hovedsatsninger i planperioden:

- Øke kunnskapen om Fjell festning og formidle og forvalte denne gjennom bruk av ny teknologi
- Tydelig stemme i lokalsamfunnet og deltar aktivt i det nasjonale nettverket for demokrati og menneskerettigheter

Nordsjøfartmuseet

Hovedsatsninger i planperioden:

- Slutføre utstillingen "Sundsokningar i krig"
- Markere museets 25-årsjubileum i 2023

Museum Vest - Åtte museumsarenaer (2 av 2)

Bergens Sjøfartsmuseum

Hovedsatsninger i planperioden:

- Sikre finansiering til og gjennomføre totalfornying av våre faste utstillinger
- Sikre et mest mulig funksjonelt og tidsriktig museumsbygg tilpasset alle våre aktiviteter

Bjørn West Museet

Hovedsatsninger i planperioden:

- Utarbeide planer og avgjøre finansieringsgrunnlag for nybygg
- Utvikle museet til et tydelig reisemål tuftet på det historiske og nåværende samspillet mellom krigshistorie, natur og bruk av fjellene

Herdla Museum

Hovedsatsninger i planperioden:

- Dokumentere og utvikle Herdla torpedobatteri som formidlingsarena
- Viderutvikle museets rolle som natursenter

Norges Fiskerimuseum

Hovedsatsninger i planperioden:

- Sikre en tilfredsstillende forvaltning av de magasinerte samlingene gjennom å:
 - ✓ Skaffe nye magasinløsninger
 - ✓ Sørg for god organisering av prosjekter og drift i etableringen av nye fasiliteter

Hva kjennetegner oss: Våre kjerneverdier

Våre tre grunnleggende kjerneverdier skal gjenspeiles i all vår virksomhet. De forteller oss hva vi kan forvente av hverandre, hvordan vi jobber og hvordan vi opptrer. De er viktige ledetråder i vårt arbeid, både i utøvelsen av vår samfunnsrolle og i arbeidet for en god organisasjonskultur.

Vi skal være et åpent museum som er tilgjengelig for alle.
Vi skal oppmuntre til meningsutveksling og diskusjoner både internt og eksternt.

Åpen

Vi skal ivareta og skape engasjement både i og utenfor egen organisasjon.
Vi skal styrke fellesskapet og fremme nytenkning gjennom å være nysgjerrige og modige.

Engasjert

Vi skal være til å stole på - både i vår forskning, forvaltning og formidling.
Faglig integritet, kvalitet og uavhengighet skal ligge til grunn for all vår virksomhet.

Troverdig

Hvor skal vi: Vår visjon

“ *Stiftelsen Museum Vest skal tjene samfunnet og dets utvikling og skal være åpent for publikum. Museet skal samle inn, forske i, formidle og stille materielle vitnesbyrd om mennesket og dets omgivelser i studie- og utdanningsøyemed og følge ICOM's museumsetiske regelverk. (fra Museum Vests vedtekter)*

Vår visjon

Tett på menneskene og livet langs kysten og på havet

Vår misjon

Ved å inspirere til refleksjon om fortiden, skal vi gjøre samtiden mer forståelig og bygge et felles verdigrunnlag for framtiden.

Vi samler inn, bevarer, forsker på, formidler og stiller ut historier fra menneskers liv langs kysten og på havet.

Vi skal være et synlig og relevant museum som utvikler ny kunnskap innen våre felt og formidler denne på en engasjerende og aktuell måte til alle våre målgrupper. Gjennom samarbeid og fornying skal vi styrke arbeidet med formidling, forskning og samlingsforvaltning.

Gjennom FNs bærekraftsmål har verdenssamfunnet i fellesskap definert de mest sentrale utfordringene for en bærekraftig utvikling. Målene fungerer som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn og danner en ramme for Museum Vest sin virksomhet.

Mål 4: God utdanning

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle. MV skal bidra til å sikre muligheter for livslang læring og refleksjon.

Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige, fokus på delmål 11.4. MV skal bidra til å styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv.

Mål 13: Stoppe klimaendringene

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem, ref. grønt veikart for kunst – og kultursektoren. MV skal bli et miljøfyrtårn og skal foreta bevisste miljøvalg.

Mål 14: Livet i havet

Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. MV skal fremme kunnskap om havet, havbruk, fiskeri og sjøfart.

Mål 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

Fremme og bygge inkluderende institusjoner. MV skal fremme gode og inkluderende møteplasser.

Bærekraftsmål 4, 11, 13, 14 og 16 er fellesmål for Museum Vest

Hvor skal vi: Vårt oppdrag og vår faglige profil

“

Et museum er en permanent institusjon, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum; som samler inn, bevarer/konserverer, forsker i, formidler og stiller ut materielle og immaterielle vitnesbyrd om mennesker og deres omgivelser i studie-, utdannings- og underholdningsøyemed. (ICOMs statutter, artikkel 3, paragraf 1)

Museum Vest er både et regionalt ansvarsmuseum og et museum som kjennetegnes av bestemte fagtema. Vår rolle som regionalt ansvarsmuseum innebærer at vi kan bidra med rådgivning innen museumsfaglige spørsmål til blant annet private og kommunale samlinger. Vi er et av få konsoliderte museer som er tematisk fundert. Vår faglige profil sammenfattes under følgende fagområder:

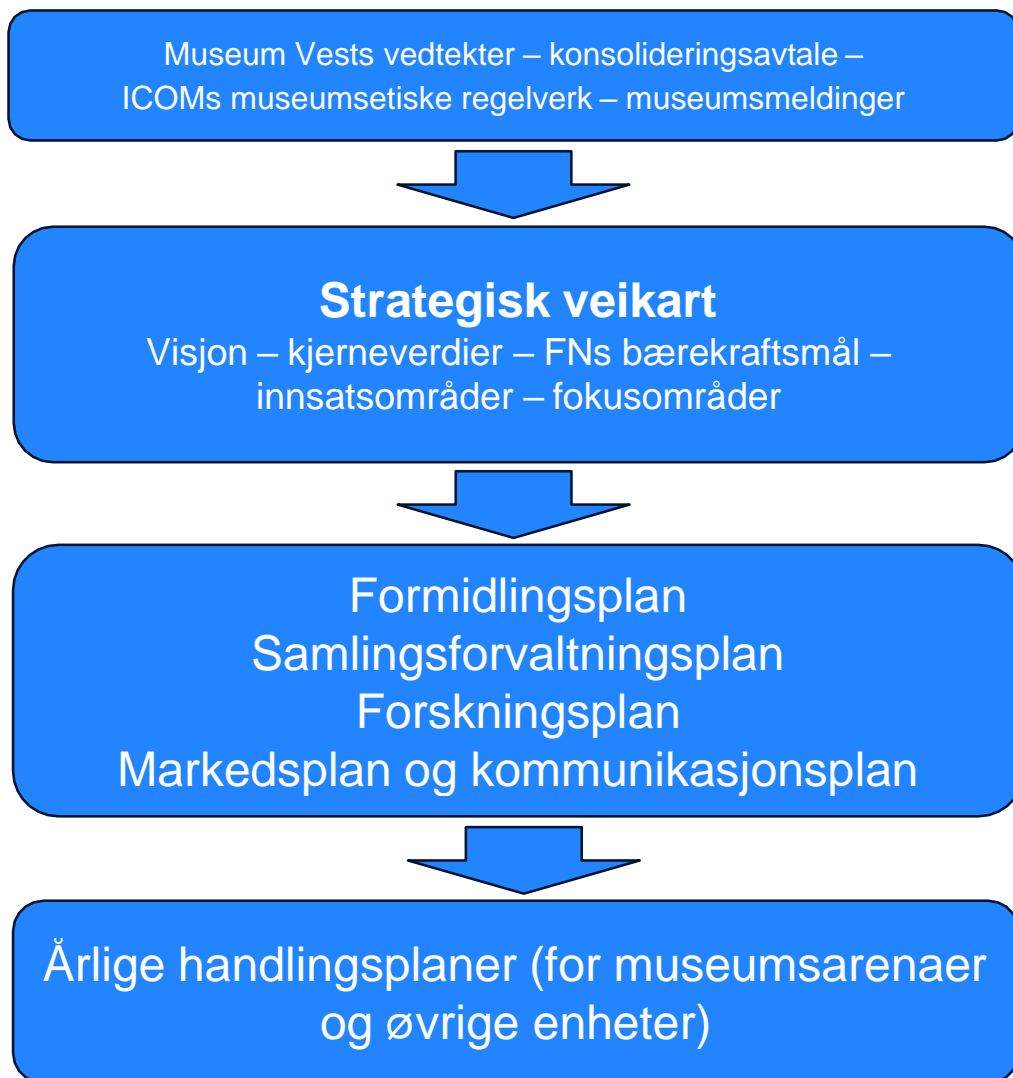
- ▶ **Kysten og havet som økosystem, livsgrunnlag og ferdselsåre**
- ▶ **Okkupasjon, krig og menneskerettigheter**
- ▶ **Handels- og sjøfartsbyen Bergen**

“

[Museum Vest] mener Norge mangler en museumsenhet som tar ansvaret for historien om norsk kystkultur, fiskeri og sjøfart. Vi kan være denne fortellerstemmen (fra samarbeidsavtalen Museum Vest/Bergens Sjøfartsmuseum, 2017).

Livet ved havet er et grunntema for Museum Vest. For vår region er fagområdene viktige temaer, men vår regionale historie er også en del av en større sammenheng. Derfor har Museum Vest ambisjoner også utover det regionale nivået. Museum Vest har på oppdrag fra Kulturrådet koordineringsansvar for det nasjonale museumsnettverket for fiskeri og kystkultur. Vi er også aktive medlemmer av de nasjonale museumsnettverkene for henholdsvis sjøfart og for demokrati og menneskerettigheter. Museum Vest ved Bergens Sjøfartsmuseum har forvaltningsansvar for kulturminner under vann i Vestland fylke og på Sunnmøre. Museum Vest formidler verdensarven Bryggen som en tapt handelskultur basert på havet som transportåre.

Implementering av vårt strategiske veikart

For å oppnå vår visjon fokuserer vi på fem innsatsområder:

- 1) Formidling
- 2) Samlingsforvaltning
- 3) Forskning
- 4) Fornyning
- 5) Fellesskap

For hvert *innsatsområde* har vi beskrevet hva vi legger til grunn for det enkelte område og spesifisert *fokusområder* for planperioden. Fokusområdene skal sammen med beskrivelsen av innsatsområdene legge føringer for utarbeidelse av formidlingsplan, plan for samlingsforvaltning, forskningsplan og plan for kommunikasjon og marked. Utarbeidelse av de fire planene skal samkjøres og legge grunnlag for årlige handlingsplaner. Det skal iverksettes gode planverktøy og rutiner for oppfølging av planene.

I tillegg er det enkelte fokusområder som går på tvers av hvert område:

- ▶ Etablere og legge godt til rette for funksjonelle fagmiljø/nettverk og fora på tvers av avdelingene.
- ▶ Tilstrebe profesjonalitet i alle ledd av organisasjonen.
- ▶ Hensynet til klima, miljø og bærekraft skal stå sentralt.
- ▶ Søke og oppnå aktivt og formalisert samarbeid med andre museer og institusjoner der dette er formålstjenlig.

Innsatsområde 1: Formidling

“ Museene skal nå publikum med kunnskap og opplevelse og være tilgjengelig for alle. Det innebærer målrettet tilrettelegging for ulike grupper og aktuell formidling som fremmer kritisk refleksjon og skapende innsikt. (St.meld. Nr. 49 (2008-2009))

Museum Vest sin formidlingsaktivitet spenner bredt, fra familiearrangement og skolebesøk til utstillinger, digitale plattformer, publikasjoner og byvandring. Vi har ambisjoner om å styrke Museum Vest sin formidlingsaktivitet betydelig i årene som kommer.

Vi vil med våre tilbud søke å nå et bredt publikum, og vi ønsker også å nå nye målgrupper. Vår formidlingsaktivitet skal bære preg av mangfold, inkludering og høy kvalitet. Formidlingen skal skape lærelyst, nysgjerrighet, engasjement, kritisk tenkning og refleksjon. Vi skal la ulike stemmer og aktører komme til orde, men samtidig være tydelige på hva vi i Museum Vest står for og mener. Vi skal våge å tenke innovativt og å prøve ut nye opplegg og aktiviteter, samtidig som vi ivaretar aktiviteter som fungerer bra i dag. Fokusområder i planperioden vil være å:

- ▶ Satse på kunnskapsbasert formidling. MV skal synliggjøre samlingene, ny forskning og kunnskapsproduksjon gjennom formidling på ulike nivå og implementere aktiv bruk av museets formidlingskanaler.
- ▶ Satse mer på aktiviserbasert formidling ved avdelinger det er relevant for, og ta uteområder og nærmiljø i større bruk.
- ▶ Være oppdaterte på nye formidlingsmetoder.
- ▶ Ha spesielt fokus på å nå publikum lokalt og regionalt.
- ▶ Utvikle formidlingstilbud på tvers av avdelingene og søke samarbeid med eksterne parter.
- ▶ Videreføre arbeidet med publikumsutvikling både rettet mot tidligere besøkende og nye målgrupper.

Innsatsområde 2: Samlingsforvaltning

“ Museer har plikt til å anskaffe, bevare og utvikle samlinger som bidrag til å sikre samfunnets naturarv, kulturarv og vitenskapelige arv. Disse samlingene utgjør et viktig felles kulturgode som har en spesiell juridisk status og internasjonalt rettsvern. I dette samfunnsansvaret ligger forvalteroppgaver som inkluderer aktsomhetsplikt, langsiktig vern, dokumentasjon, tilgjengelighet og avhending under ansvar. (ICOMs etiske regelverk)

Museum Vest forvalter en omfattende kulturhistorisk samling av kulturhistoriske fotografi, audiovisuelt materiale, gjenstander, publikasjoner, arkiv og historiske bygninger. Det overordnede målet for arbeidet med samlingene er å sikre en langsiktig bevaring av de fysiske objektene og informasjonen om dem. Samtidig er det en prioritet å gjøre materialet tilgjengelig for publikum. Vi skal bruke SPECTRUM som standard for arbeidet med samlingene.

Plan for samlingsforvaltning er et redskap for å prioritere mellom de mange oppgavene innen utvikling, dokumentasjon, bevaring og tilgjengeliggjøring av samlingene. Planen skal omfatte alle samlingskategoriene Museum Vest har forvaltningsansvaret for og sørge for at relevante delplaner utarbeides og følges opp. Oppfølging av eksisterende magasin- og sikringsplan skal prioriteres.

Museum Vest har de siste fire årene satsset på forvaltning gjennom oppbygging av en fellestjeneste som betjener de ulike avdelingene. Dette har muliggjort systematisk arbeid med gjenstander og arkiver, men satsingen har også avslørt etterslep og utfordringer. Museum Vest har store utfordringer når det gjelder å sikre de magasinerte delene av samlingene tilfredsstillende bevaringsforhold. Fokusområdene i planperioden vil derfor være:

- ▶ Skaffe nye og tilfredsstillende magasin som kan erstatte lokaler som skal avvikles.
- ▶ Sikre gode rutiner og den nødvendige kompetanseutvikling for alle ansatte som jobber med samlingsforvaltning.
- ▶ Sørge for at alle planverktøy for samlingsforvaltning er på plass og godt implementert i organisasjonen.
- ▶ Utarbeide og iverksette en strategi for utvikling av samlingene.
- ▶ Etablere ordning med bygningsvernkonsulent i samarbeid med vertskommunene.

Innsatsområde 3: Forskning

“ *Forskning og kunnskapsutvikling ved museene er et nødvendig faglig grunnlag for innsamling, dokumentasjon og formidling. Et delmål vil være økt forskningssamarbeid, både i museumsnettverket og mellom museene og forskningsmiljøer i kunnskapssektoren. (St.meld. Nr. 49 (2008-2009))*

Forskning er en grunnleggende forutsetning for Museum Vest sin faglige utvikling. Den er ikke bare viktig som en kilde til ny kunnskap, men bidrar også til å skape gode fagmiljø for diskusjon og kritisk tenkning. Forskningsaktiviteten ved Museum Vest omfatter fagfelleverderte artikler og bøker, deltakelse i ulike nasjonale og internasjonale Forskning- og utviklingsarbeid (FoU), seminarer og konferanser. Flere ansatte har doktorgrad. Det er det eneste fagområdet som Kulturrådet (2019) mener er «meget tilfredsstillende» i Museum Vest. Denne anerkjennelsen skal opprettholdes.

Forskningskompetansen i Museum Vest skal synliggjøres, brukes aktivt, ivaretas og styrkes. Vi skal publisere regelmessig i fagfelleverderte publikasjoner. Forskningsleder skal etablere og koordinere en felles struktur for museets forskningsaktivitet samt utarbeide og følge opp Museum Vest sin forskningsplan. Vi skal fortsatt være en attraktiv samarbeidspartner for museer, museumsnettverk og relevante forskningsmiljø. Fokusområdene i planperioden vil være:

- ▶ Sikre at forskning ved Museum Vest får tilstrekkelig prioritering, handlingsrom og infrastruktur.
- ▶ Tilrettelegge samlinger og arkiv for egen og andres forskning.
- ▶ Styrke samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren.
- ▶ Ta initiativ til nye forskningsprosjekt i de museumsnettverkene Museum Vest deltar i.
- ▶ Synliggjøre Museum Vest sin forskningsaktivitet i relevante kanaler og være oppdatert i relevant forskningsfront.
- ▶ Utvikle Bergens Sjøfartsmuseum som forskningsbase for Museum Vest.
- ▶ Til enhver tid være aktiv bidragsyter i minst ett større forskningsprosjekt sammen med andre samarbeidspartnere og tilstrebe at flere av museets avdelinger er representert.

Innsatsområde 4: Fornyning

“

Gjennom faglig utvikling, nytenking og profesjonalisering, skal museene være oppdaterte og aktuelle i alle deler av sin virksomhet, være solide institusjoner og ha en aktiv samfunnsrolle. Et delmål vil være å utvikle digital forvaltning og formidling. (St.meld. Nr. 49 (2008-2009))

Som museum lever vi av vårt omdømme og er vår samfunnsrolle bevisst. Vi skal våge å tenke nytt og innovativt, for å sikre at vi utvikler og fornyer oss i takt med samfunnet rundt oss. Vi innser samtidig at offentlige tilskudd aldri vil være tilstrekkelig for at vi skal kunne ivareta vår samfunnsrolle. Derfor må vi, i tillegg til arbeidet med å sikre tilstrekkelig offentlige tilskudd, også ha kontinuerlig fokus på å øke egeninntjeningen. Fokusområdene i planperioden vil være:

- ▶ Utarbeide en markedsplan og etablere en markedsgruppe.
- ▶ Styrke Museum Vest sin identitet og implementere ny profil.
- ▶ Etablere og følge opp en god publikumsutviklingsstrategi.
- ▶ Etablere og bruke aktivt en kommunikasjonsplan for intern og ekstern kommunikasjon.
- ▶ Utvikle nye og funksjonelle nettsider tilpasset våre behov.
- ▶ Øke synligheten i sosiale medier, samt andre medier.
- ▶ Styrke satsingen på digitalisering innenfor alle områder.
- ▶ Jobbe mot å bli sertifisert som miljøfyrtårn.

Innsatsområde 5: Fellesskap

“ [Arbeidsmiljø]lovens formål er å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med en velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet (Arbeidsmiljøloven, § 1-1 (utdrag))

I Museum Vest har vi engasjerte, kompetente og stolte medarbeidere som inngår i et sterkt fellesskap. Vi skal sikre en tydelig personalpolitikk. Alle skal oppleve at det er godt å jobbe hos oss. Vårt arbeid skal bære preg av trivsel, åpenhet og samarbeid. Vi er profesjonelle, støtter hverandre og markedsfører hverandre. Vi skal ha et ivaretagende arbeidsmiljø og være en lærende organisasjon der medarbeiderutvikling og medvirkning er godt forankret. Endelig beslutningsmyndighet er tydelig plassert, og vi er lojale til fattede beslutninger. Et godt og sammensveiset arbeidsmiljø er nøkkelen til at Museum Vest skal lykkes.

For å løse vårt sammensatte og viktige oppdrag på en best mulig måte, må vi sikre økonomisk bærekraft, en tydelig og funksjonell organisering, gode planverktøy, god prosjektmetodikk og kompetansedeling på tvers av avdelingene. Vi skal fremme «vi-følelsen», samtidig som hver avdeling sitt særpreg og egenart ivaretas. Fokusområdene i planperioden vil være:

- ▶ Sikre en funksjonell, tydelig og effektiv organisering og organisasjonsform godt tilpasset våre oppgaver, størrelse og behov.
- ▶ Implementere gode og brukervennlige felles system, rutiner og oppfølging for HMS-arbeid.
- ▶ Kartlegge og dra nytte av ressurser og kompetanse i organisasjonen på en god og hensiktsmessig måte.
- ▶ En tydelig og åpen lønnspolitikk.

Referanser

- ▶ [Museum Vests vedtekter, revidert 24. september 2020](#)
- ▶ [ICOMs museumsetiske regelverk](#)
- ▶ [Framtidas museum: Framtidas museum — Forvaltning, forskning, formidling, fornying \(St.meld. nr. 49 \(2008-2009\)\)](#)
- ▶ [Museene i 2019 \(Kulturrådet, 2020\)](#)
- ▶ [Museum i Vestland \(2020\)](#)
- ▶ [Samarbeidsavtaler med de ulike museene i Museum Vest](#)
- ▶ [Visjoner og målsetninger i samarbeidsavtale Museum Vest og Bergens Sjøfartsmuseum \(2017\)](#)
- ▶ [FNs bærekraftsmål](#)
- ▶ [Arbeidsmiljøloven \(2006\)](#)